

Przedmiotowy System Oceniania – wymagania na poszczególne oceny szkolne

Lp.	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń:				
Dział I. Podstawy pierwszej pomocy						
1.	Organizacja pierwszej pomocy	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje potencjalne źródła zagrożenia w kontakcie z poszkodowanym ocenia własne możliwości w kontekście zakresu pierwszej pomocy wymienia nazwy służb ratunkowych i podaje ich numery alarmowe prawidłowo wzywa pomoc stosuje uniwersalne środki ochrony osobistej wymienia przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce np. domowej, samochodowej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie „stan zagrożenia życia” wymienia działania wchodzące w zakres pierwszej pomocy podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w lasach wskazuje sposób zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi osoby poszkodowanej 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, kiedy wezwać pomoc i w jaki sposób przekazać informacje o zdarzeniu wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia prezentuje sposoby zadbania o własne zdrowie 	<ul style="list-style-type: none"> podaje definicję, wymienia cele i zadania pierwszej pomocy opisuje przeznaczenie środków znajdujących się na wyposażeniu apteczki pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia oraz przedstawia jego rolę przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć
2.	Kontrola funkcji życiowych	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje osobę w stanie zagrożenia życia podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia następstwa zaburzeń czynności układów stanowiących „triadę przeżycia” przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rolę układów oddechowego, krążenia i nerwowego dla prawidłowego funkcjonowania organizmu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krążenia i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub do zagrożenia życia

Lp.	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń:				
3.	Utrata przytomności	<ul style="list-style-type: none"> ocenia przytomność poszkodowanego ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) udrażnia drogi oddechowe tzw. rękoczynem czoło-żuchwa prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> układa osobę nieprzytomną w pozycji bocznej ustalonej zapewnia osobie nieprzytomnej komfort termiczny systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej 	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady postępowania z osobą nieprzytomną przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia objawy utraty przytomności 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej
4.	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	<ul style="list-style-type: none"> ocenia przytomność poszkodowanego ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej wykonuje na fantomie uciski klatki piersiowej i sztuczne oddychanie samodzielnie i we współpracy z drugą osobą prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zdarzeń, w których dochodzi do nagłego zatrzymania krążenia przedstawia sytuacje, w których można prowadzić resuscytację z wyłącznym uciskaniem klatki piersiowej przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady postępowania z osobą nieprzytomną wymienia oznaki zatrzymania krążenia omawia uniwersalny algorytm w nagłym zatrzymaniu krążenia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia” opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u osoby dorosłej wymienia warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej jakości 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) oraz wskazuje na jego znaczenie dla zwiększenia skuteczności akcji resuscytacyjnej
5.	Zadławienia	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje podstawowe czynności pierwszej pomocy w zadławieniu prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje na fantomie tzw. rękoczyn ratunkowe w przypadku zadławienia wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie i mechanizm zadławienia 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia algorytm podstawowych czynności ratowniczych w zadławieniu, w zależności od wieku i stanu poszkodowanego

Lp.	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń:				
6.	Rany, krwawienia i krwotoki	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny wykonuje opatrunek uciskowy prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia objawy związane z najczęstszymi obrażeniami narządu ruchu
7.	Ciało obce w organizmie	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady unieruchomienia złamań kości długich i stawów (zasada Potta) w sytuacjach symulowanych prawidłowo unieruchamia kończynę po urazie w zastanej pozycji wykorzystuje dostępny sprzęt do unieruchomienia złamanej kończyny prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sytuacje, w których może dojść do urazów kręgosłupa wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady unieruchomienia złamań kości długich i stawów (zasada Potta) opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn wymienia objawy związane z najczęstszymi obrażeniami narządu ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn przedstawia metody przenoszenia poszkodowanych z urazem kręgosłupa 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia cel doraźnego unieruchomienia kończyny (ograniczenie ruchu, zmniejszenie bólu, ograniczenie ryzyka pogłębienia urazu, umożliwienie bezpiecznego transportu) opisuje przykłady powikłań wynikających z urazu kręgosłupa
8.	Oparzenia termiczne i chemiczne	<ul style="list-style-type: none"> demonstruje metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyny prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie „oparzenie”, wymienia przyczyny i rodzaje oparzeń 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego

Lp.	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń:				
9.	Podtopienia	<ul style="list-style-type: none"> opisuje sytuacje, w jakich dochodzi do tonięcia wyjaśnia zagrożenia związane z wodą wyjaśnia, jak zapobiegać tonięciu i wypadkom w akwenach wodnych prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zagrożeń w środowisku wodnym przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, na czym polega udzielenie pierwszej pomocy osobie podtopionej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnicę między podtopieniem a utonięciem 	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza etapy pomocy w podtopieniach podjekuje w sytuacji symulowanej czynności pierwszej pomocy po wydobyciu poszkodowanego z wody (pozycja bezpieczna, zapobieganie zachłyśnięciu i wychłodzeniu)
10.	Zatrucia	<ul style="list-style-type: none"> w sytuacji symulowanej podejmuje prawidłowe działania wobec osoby podejrzanej o zatrucie prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega udzielenie pierwszej pomocy w zatruciach podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zasady bezpieczeństwa w pomieszczeniach skażonych tlenkiem węgla lub innymi gazami toksycznymi 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zatrucia tlenkiem węgla (czadem), lekami lub środkami odurzającymi, wymienia ich objawy 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia algorytm podstawowych czynności ratowniczych w zatruciach, w zależności od środka trującego
11.	Pogryzienia, użądlenia, wstrząs	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze przyczyny wstrząsu stosuje zasady postępowania przeciwwstrząsowego (ułożenie, ochrona przed wychłodzeniem, wsparcie psychiczne poszkodowanego) prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, w lasach przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega udzielenie pierwszej pomocy we wstrząsie 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zagrożenia związane z wystąpieniem wstrząsu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia algorytm podstawowych czynności ratowniczych w sytuacji wstrząsu anafilaktycznego
12.	Nagłe zachorowania	<ul style="list-style-type: none"> udziela pomocy w sytuacji ataku choroby (zawał serca, astma, udar, cukrzyca, epilepsja) prawidłowo wzywa pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje objawy charakterystyczne dla wystąpienia ataku konkretnej choroby 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady postępowania w atakach chorób (zawał serca, astma, cukrzyca, epilepsja, udar)

Lp.	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń:				
Dział II. Edukacja zdrowotna						
13.	Zdrowie jako wartość dla człowieka i zasób dla społeczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia określa, gdzie w okolicy jego miejsca zamieszkania działają instytucje i organizacje świadczące leczenie, pomoc i wsparcie w przypadkach problemów zdrowia psychicznego, w szczególności świadczące usługi dla młodzieży ocenia intensywność wysiłku fizycznego (np. na podstawie pomiaru częstości akcji serca w czasie i po wysiłku) potrafi analizować wartość odżywczą produktów żywnościowych np. na podstawie informacji o ich składzie umieszczanych przez producenta na opakowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych opisuje konstruktywne i niekonstruktywne sposoby radzenia sobie z emocjami, w tym negatywnymi dobiera i demonstrowuje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie) wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne) oraz zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków wyjaśnia zagadnienia związane z właściwą i racjonalną aktywnością fizyczną uzasadnia znaczenie aktywności fizycznej dla zdrowia i rozwoju, w tym ochrony przed chorobami przewlekłymi 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym omawia wpływ stresu na zdrowie uzasadnia znaczenie właściwego odżywiania dla zdrowia i rozwoju, w tym ochrony przed chorobami przewlekłymi 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje podstawowe sygnały i objawy problemów ze zdrowiem psychicznym (stres fizyczny i emocjonalny, zaburzenia odżywiania, depresja kliniczna) odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie ma wpływu wyjaśnia związki między aktywnością fizyczną, zwyczajami żywieniowymi i dobrostanem emocjonalnym wyjaśnia zagadnienia związane z właściwym, racjonalnym odżywianiem 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje tendencje związane z brakiem aktywności fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w Polsce omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu definiuje pojęcia „bulimia” i „anoreksja” oraz wyjaśnia następstwa tych chorób

Lp.	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń:				
14.	Styl życia a zdrowie człowieka	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje pomiar ciśnienia tętniczego krwi wyjaśnia, jak można unikać picia alkoholu, palenia tytoniu, zażywania dopalaczy i narkotyków ustala, co sam może zrobić, aby tworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.) wyjaśnia wpływ substancji psychoaktywnych na sprawność kierowcy 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia korzyści kontroli czynników ryzyka miażdżycy w populacji definiuje pojęcie wskaźnika masy ciała (BMI) i potrafi określić do czego służy analizuje objawy różnych rodzajów uzależnień behawioralnych, w tym uzależnienia od komputera, internetu, hazardu wymienia wiarygodne źródła informacji na temat tendencji i skutków dotyczących spożycia alkoholu, palenia tytoniu, zażywania dopalaczy i narkotyków przez młodzież w Polsce podaje zasady odpowiedniego stosowania leków (produktów leczniczych) i suplementów diety 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia czynniki ryzyka chorób cywilizacyjnych, takich jak: nadciśnienie tętnicze, cukrzyca, zaburzenia gospodarki lipidowej, otyłość definiuje pojęcie zespołu metabolicznego (nadciśnienie tętnicze, otyłość, cukrzyca, zaburzenia lipidowe) 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie przekonania dotyczące spożycia alkoholu, palenia tytoniu, zażywania dopalaczy i narkotyków przez młodzież mogą mieć wpływ na podejmowanie wymienionych zachowań 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje tendencje związane z otyłością wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w Polsce wymienia przepisy prawa dotyczące używania substancji psychoaktywnych i prowadzenia pojazdów
Dział III. Sytuacje nadzwyczajnych zagrożeń						
15.	Międzynarodowe prawo humanitarne	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje obiekty opatrzone międzynarodowymi znakami ochrony zabytków 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe akcje podejmowane w regionie przez Polski Czerwony Krzyż 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia i określa zakres działania wybranych stowarzyszeń i organizacji, np. Polskiego Czerwonego Krzyża 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia podstawowe zasady międzynarodowego prawa humanitarne 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne dokumenty ONZ regulujące funkcjonowanie obrony cywilnej w świecie

Lp.	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń:				
16.	Ochrona ludności i zwierząt	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach wyjaśnia, na czym polegają zabiegi specjalne i sanitarne 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia materiały, które można wykorzystywać jako zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ środków promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje znaków substancji toksycznych i miejsca ich eksponowania 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie pojęć: „odkażanie”, „dezaktywacja”, „dezynfekcja”, „deratyzacja”
17.	Służby ratownicze	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia rolę i zasady funkcjonowania Państwowej Straży Pożarnej oraz Państwowego Ratownictwa Medycznego 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje działania podejmowane przez Państwową Straż Pożarną oraz Państwowe Ratownictwo Medyczne 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje ochotnicze służby i podmioty ratownicze, takie jak: Ochotnicza Straż Pożarna i Pogotowie Ratunkowe 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe
18.	Ostrzeżenie i alarmowanie ludności o zagrożeniach	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych wskazuje drogi ewakuacji w szkole potrafi zainstalować w telefonie komórkowym dostępny w miejscu swojego zamieszkania system ostrzegania o lokalnych zagrożeniach 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność wyznacza strefę bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zasady ewakuacji ludności i środków materiałowych rozdziela zagrożenia czasu pokoju i czasu wojny 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje i rozpoznaje rodzaje alarmów oraz sygnałów alarmowych 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice

Lp.	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń:				
19.	Zagrożenia naturalne, budowlane i komunikacyjne	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zagrożenia i ich źródła opisuje obowiązki pieszego i kierowcy w zakresie zachowania się na drodze w momencie przejazdu karetki pogotowia lub innego pojazdu z włączonymi sygnałami uprzywilejowania 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady postępowania podczas pożaru, w przypadku wypadków komunikacyjnych, w czasie zagrożenia powodzią, w przypadku katastrofy budowlanej, wycieku gazu z instalacji w budynku mieszkalnym, odnalezienia niewypału lub niewybuchu, zagrożenia lawiną, intensywnej śnieżycy potrafi dobrać odpowiedni rodzaj środka gaśniczego w zależności od rodzaju pożaru (np. płonąca patelnia, płonący komputer) 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas powodzi, pożaru lub innych klęsk żywiołowych 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, w szkole i w najbliższej okolicy wymienia rodzaje i zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi
20.	Zagrożenia związane z działalnością człowieka	<ul style="list-style-type: none"> omawia zasady zachowania się w przypadku zdarzeń terrorystycznych (np. w razie wtargnięcia uzbrojonej osoby do szkoły, centrum handlowego) wyjaśnia znaczenie cyberprzemocy wskazuje niewłaściwe zachowania dotyczące cyberprzemocy rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach 	<ul style="list-style-type: none"> omawia procedury postępowania w przypadku wystąpienia cyberprzemocy opisuje właściwą reakcję w sytuacji wystąpienia cyberprzemocy omawia wpływ środków promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę podaje sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia materiały, które można wykorzystywać jako zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady skutków użycia środków biologicznych, chemicznych i wybuchowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie terroryzmu (w zakresie zagrożenia terrorystycznego)

Lp.	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń:				
Dział IV. Bezpieczeństwo państwa						
21.	System bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej	<ul style="list-style-type: none"> wymienia i opisuje elementy składowe systemu bezpieczeństwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi wymienia i uzasadnia geopolityczne, militarne i gospodarcze aspekty bezpieczeństwa państwa 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zadania parlamentu, prezydenta, rady ministrów w dziedzinie obronności oraz elementy systemu obronnego państwa wymienia wybrane stowarzyszenia i organizacje, takie jak Liga Obrony Kraju, Związek Strzelecki „Strzelec”, i określa ich zakres działania 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje wyzwania dla bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego, kategoryzuje je, przypisuje właściwe znaczenie w kontekście bezpieczeństwa lokalnego oraz całego państwa 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy formacji służb mundurowych (w tym obrony terytorialnej) zapewniających bezpieczeństwo państwa oraz wyjaśnia zadania tych służb 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi identyfikować wyzwania dla bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego, kategoryzować je, przypisywać właściwe znaczenie w kontekście bezpieczeństwa lokalnego i całego państwa
22.	Powinności obronne i kryzysowe władz, instytucji oraz obywateli	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia rolę świadczeń obywateli na rzecz obronności oraz zadań i kompetencji władz państwowych i samorządowych w tym zakresie 	<ul style="list-style-type: none"> orientuje się w podstawowych zasadach zarządzania kryzysowego i rozumie jego istotę 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zarządzeń, jakie mogą wydać władze w związku z kryzysem 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie pojęć „siatka bezpieczeństwa” i „infrastruktura krytyczna” 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje analizy wybranych zjawisk społecznych (stany nadzwyczajne) z wykorzystaniem właściwej terminologii
23.	Siły zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej	<ul style="list-style-type: none"> omawia zadania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia struktury Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia podstawowe uzbrojenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia podstawowe wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej